

Handleiding Perspectief 3^e editie: Introductie

Bekijk het leven

Beschrijving

Ter introductie van het nieuwe vak is er een korte terugblik op eerder ervaringen met het vak godsdienst/levensbeschouwing.

Leerdoel

De leerlingen kijken terug naar de wijze waarop ze in het basisonderwijs godsdienst/levensbeschouwing gekregen hebben.

Werkvorm

Klassikaal beantwoorden van vragen.

Didactische aanwijzingen

1. Maak eerst kennis met de leerlingen en stel ook uzelf aan de leerlingen voor.
2. Ga na welke leerlingen een dergelijk vak wel/niet gehad hebben op de basisschool.
3. Inventariseer welke ervaringen de leerlingen hebben met deze lessen op de basisschool.
4. Vraag na welke ervaringen leerlingen hebben met 'geloven' of het aanhangen van een bepaalde religieuze levensbeschouwing.
5. Leg een relatie met de eigen ervaringen van leerlingen en de inhoud van het nieuwe vak aan de hand van de vragen uit het tekstboek.

Tijdsplanning

10 – 15 minuten

Kijk op het leven

Beschrijving

Een korte uitleg van het begrip levensbeschouwing.

Leerdoel

De leerlingen weten wat 'levensbeschouwing' betekent.

De leerlingen doen een eerste poging te formuleren wat hun levensbeschouwing inhoudt.

Didactische aanwijzingen

1. Laat de leerlingen de tekst uit het lesboek lezen.
2. Laat hen in tweetallen aan elkaar uitleggen wat hun levensbeschouwing is. Vraag hen elk twee woorden te zoeken die hun levensbeschouwing beschrijven.
3. Bekijk met elkaar via het digibord bij de strip van Mees en Mus.
4. Laat de tweetallen opnieuw uitwisselen. Zijn er na het zien van deze strip nog andere dingen boven gekomen?
5. Laat elke leerling een 'top 5' maken van dingen die ze belangrijk vinden in het leven.
6. Inventariseer vervolgens wat de top 5 van de klas is.

Tijdsplanning

15 – 20 minuten.

Verschillende religies

Beschrijving

Leerlingen die niet geloven willen nog wel eens denken dat ze 'dus' geen levensbeschouwing hebben. Dit vak helpt hen hun eigen visie op het leven te ontdekken en te formuleren.

Leerdoel

De leerlingen weten dat er verschillende religies en levensbeschouwingen zijn.

De leerlingen weten dat ieder mens een levensbeschouwing heeft en dat deze in de loop van het leven verandert.

Werkvorm

Klassengesprek

Didactische aanwijzingen

1. Lees de tekst uit het lesboek.
2. Leg de leerlingen verschillende uitspraken voor. Laat hen kiezen (bijvoorbeeld door middel van hand opsteken) of een bepaalde uitspraak religieus is of niet. Of dat het voor zowel gelovigen als ongelovigen zou kunnen gelden. Voorbeelden van uitspraken:
 - a. Je mag geen ander mens vermoorden
 - b. Ieder mens is uniek
 - c. Alle honger de wereld uit
 - d. Bidden helpt in moeilijke tijden
 - e. In de natuur kom je tot rust
 - f. God woont in je hart
3. Bespreek met elkaar wat wezenlijke verschillen zijn tussen religieuze en niet-religieuze levensbeschouwingen.

Tijdsplanning

5 minuten

Perspectief

Beschrijving

Een uitleg van de titel van het boek en de manier van werken met de methode.

Leerdoel

De leerlingen ontdekken de betekenis van de titel: Perspectief en kunnen in eigen woorden uitleggen waarom deze titel bij dit boek past.

Werkvorm

Klassengesprek

Didactische aanwijzingen

1. Maak ruimte in het midden van de klas en laat één van de leerlingen daar in kleermakerszit plaatsnemen.
2. Ga zelf in een hoek achterin de klas staan en beschrijf wat u nu van deze leerling ziet
3. Ga voorin de klas staan en geef opnieuw een beschrijving.
4. Ga bovenop het bureau/de tafel staan en vertel wat u nu van de leerling ziet.
5. Ga (indien mogelijk) de klas uit en kijk door het raam – beschrijf wat u nu ziet
6. De leerling kan weer gaan zitten en bespreek na wat er gebeurde. Concludeer dat het verschil maakt van welke kant je iets bekijkt
7. Bekijk de afbeelding in het lesboek en bespreek deze.

8. Leg het verband met de kijk op het leven: deze verschilt van mens tot mens, afhankelijk van waar je staat, etc. De leerlingen zullen deze actie waarschijnlijk onthouden – u kunt later terugverwijzen naar dit moment en hen eraan herinneren dat er verschillende perspectieven bestaan.

Tijdsplanning

10 minuten

Alleen of met elkaar

Beschrijving

Een levensbeschouwing kan zowel individueel als in een groep beleefd worden.

Leerdoel

De leerlingen kennen het verschil tussen een gemeenschappelijke en een individuele levensbeschouwing.

Werkvorm

Klassengesprek

Didactische aanwijzingen

1. Lees met elkaar de tekst uit het lesboek, pagina 5.
2. Beantwoord de bijbehorende vragen.

Religieus of niet... of een beetje

Beschrijving

Een uitleg van de verschillende manieren om 'geloof' te beleven/ervaren.

Leerdoel

De leerlingen begrijpen dat 'geloven' geen eenduidig begrip is. Zij kunnen drie verschillende manieren benoemen.

De leerlingen weten dat er religieuze en niet-religieuze levensbeschouwingen zijn.

Werkvorm

De leerlingen krijgen informatie uit het lesboek en van de docent.

Didactische aanwijzingen

1. Lees met elkaar de tekst in het lesboek, pagina 5.
2. Leg het verschil uit tussen godsdienst en levensbeschouwing.
3. Vraag of leerlingen mensen kennen die bij één van de genoemde levensbeschouwingen horen.

Tijdsplanning

5 – 10 minuten

Opdracht 13

Deze opdracht kan als huiswerk gegeven worden. Gun leerlingen in elk geval de tijd erover na te denken. Ter introductie kunt u zelf een lied uitkiezen dat u aanspreekt. Presenteer het op de manier die u ook van leerlingen verwacht.

U kunt er een schriftelijke (portfolio)opdracht van maken.

U kunt er ook voor kiezen om een hele les hieraan te besteden. Leerlingen kiezen dan een lied uit, zorgen ervoor dat anderen ernaar kunnen luisteren (cd mee, of YouTube-filmpje uitkiezen)

en zorgen dat de tekst beschikbaar is. Laat leerlingen ook uitleggen waarom ze voor dit lied gekozen hebben, bijvoorbeeld door hen aan te laten geven welke zin voor hen het meest betekent. Een alternatief is dit over meerdere lessen te spreiden, zodat alle leerlingen een keer aan bod komen.

Als u deze opdracht in de klas wilt introduceren:

Didactische aanwijzingen

Op het digibordbij vindt u vier voorbeeld songs met teksten. Kies van te voren één (of meerdere) van deze songs uit.

1. Laat het filmpje van uw keuze zien.
2. Zorg dat leerlingen de tekst mee kunnen lezen of voor zich hebben.
3. Laat de leerlingen in tweetallen vier kernwoorden uit het lied opschrijven, (of in de uitgedeelde tekst onderstrepen) waaruit volgens hen de levensbeschouwing van de zanger naar voren komt.
4. Wissel met elkaar uit.
5. Vraag leerlingen vervolgens na te denken over een lied waaruit hun eigen levensbeschouwing blijkt.

Alternatief:

Begin dit lesonderdeel met het lied waarin uw eigen levensbeschouwing naar voren komt. Zoek een bijbehorend filmpje en deel de teksten uit. Vertel de leerlingen wat u in dit lied raakt. Vervolgens kunnen zij zelf aan de slag.

Acht levensbeschouwingen

Beschrijving

Kennismaking met de acht stromingen die in het eerste deel van Perspectief aan de orde zullen komen.

Leerdoel

De leerlingen maken kennis met acht verschillende levensbeschouwingen.

De leerlingen herkennen de bijbehorende symbolen.

De leerlingen kunnen in eigen woorden een kernbegrip van de verschillende levensbeschouwingen weergeven.

Werkvorm

Er zijn verschillende manieren om met deze blokken aan de gang te gaan:

- a. u kunt leerlingen in tweetallen een blok laten kiezen en hen in volgende lessen kort er iets over laten vertellen. Bij voorkeur over een levensbeschouwing die ze zelf niet goed kennen
- b. u kunt de blokken als opstap gebruiken om zelf meer informatie te geven
- c. u kunt in verdere lessen terugverwijzen naar deze blokken met kerninformatie (en de bijbehorende filmpjes)
- d. u kunt de leerlingen – naar aanleiding van het startgesprek – indelen in groepjes, hen de tekst laten lezen en in volgende lessen uitnodigen er meer over te vertellen
- e. u kunt de tekstblokken per twee opgeven als lees-huiswerk voor de komende lessen.

Opdracht 14

1. Maak het op bord 8 kolommen voor de verschillende levensbeschouwingen die in dit boek aan de orde komen
2. Inventariseer hoeveel leerlingen er zich in een stroming herkennen
3. Laat de leerlingen in hun schrift zelf de bijbehorende staafdiagram maken.

Controle:

Aan het eind van deze paragraaf kunnen de leerlingen:

- kort, in eigen woorden iets vertellen over hun eigen levensbeschouwing
- uitleggen wat 'levensbeschouwing' betekent
- vertellen waarom *iedereen* een levensbeschouwing heeft
- uitleggen wat het betekent dat er verschillende perspectieven zijn
- het verschil uitleggen tussen religieuze en niet-religieuze levensbeschouwingen
- een voorbeeld geven van een persoonlijke en van een gemeenschappelijke levensbeschouwing
- de symbolen van de diverse levensbeschouwingen in dit boek herkennen en benoemen
- een kernbegrip uit de diverse levensbeschouwingen benoemen.